

SAMOBORSKI LIST

Glasiloo za promicanje lokalnih interesa.

God. V.

Broj 44.

„Samoborski list“ izlazi svake nedjelje u 8 sati ujutro.
PRETPLATA na četvrt godine iznosi za domaće pretplatnike K 170, za vanjske s poštarinom K 2, za inozemstvo K 225. Na po i na cijelu godinu razmjerno više.
Pojedini broj stoji 16 lila.
Uprava i uredništvo nalazi se na trgu Leop. Salv. br. 20.

U Samoboru
30. listopada 1910.

OGLASE prima, uprava, a plaća se za petlini redak u redakcionom dijelu 20 lila, u oglasnom 10 lila. Za oglas, koji se više puta uvrćuje, daje se zaostan popust.
Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništvu „Samob. lista“. Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju.

Izbor narodnog zastupnika u Samoboru.

Već s rana jutra opaža se živahno gibanje samoborskim ulicama. Mnoge su kuće iskičene narodnim trobojkama, od kojih nekoje nose ime kandidata. Veći broj barjaka je naročito u Rambergovoj ulici. U 7 sati ujutro unilazi na trg i pred školsku zgradu konjaništvo, koje je već u četvrtak poslije podne prispjelo u Samobor te postavlja kordon zatvarajući najbliži okoliš, što je prema izbornom redu topografski obilježen po predsjedniku izbornog odbora. Kao asistencija služi i eskadrona c. i kr. husarske pukovnije kralja Vilima II. od Würtemberga br. 6. Ova je eskadrona stacionirana u Seebachu u Koruškoj. (Prije je bilo objavljeno, da će doći ulani.) Osim ove oružane sile nalazi se u službi 14 oružnika pod vodstvom Dra. Vučkovića te opć. činovnika.

Već puno prije 8 sati pojavljuju se izborne povorke iz svih glavnih ulica, što vode u Samobor. Najviše ih dolazi Smidhenovom i Rambergovom ulicom. Potonjom dolaze izbornici, koji su prispjeli sa posebna dva vlaka u 7 i pol 8 sati. Pred svakom većom povorkom nalaze se barjaktari. Najveća čest izbornika nosi za štitom trobojne cedulje s imenom kandidata za koga misle glasati. Iz grupa se čuju „Živio“ povici, ali nema baš prevelike uzbuđenosti i klicanja. Raspoloženje je uopće mirno. Mjestimice se vijaju agitatori u živahnom radu. Po trgu, gdje ima više prostora, podijelili su se izbornici na više mjesta, dok je pred školom u Samostanskoj ulici veća tlača.

Izborni čin počinje u 8 sati. U donjoj sobi trg. zgrade sakupili su se članovi izbornog i glasalačkog odbora. Predsjednik je izbornog odbora kot. predstojnik Milan Kijučec, koji je ujedno predsjednik i glasalačkog odbora; predsjednikom II. glasalačkog odbora je kot. prištav Bogdan Cvijanović. Dvije su za I. glasalački odbor Mijat Lončarević, a za II. glasalački odbor Marko Klešić. — Odbornici izbornog odbora i glasalačkog odbora su po predsjedniku prema formuli, koja određuje zakon, pa istoga predlaže predsjednik odbor konstituiranim. Prelazi se na predlaganje kandidata pred izbornim odborom.

1. Dra Ante Pavelića kandidiraju izbornici Franjo Janički, Petar Krajač, Mirko Bedenko, Aleksandar Behorić, Filip Simec, Franjo Golebić, Franjo Čolaković, Slavko Vrbanić, Franjo Zerković, Antun Bedenko, Mijo Kolman, Stjepan Turovec, Alfred Arch, F. Bedenko i Martin Lamot.

2. Dr. Gjuro Horvata kandidiraju izbornici Ivan Levičar, Ljudevit Kiršner, Eugen Kožak, Dr. Mijo Juratović, Josip st. Bašić, Dr. Milan Marković, Bogdan Cvijanović, Oskar pl. Štarić, Ignac Stipičević, Antur Weber, Milan Lang, Marko Katić, Gjuro Lesac, Josip Matijević, Ignac Roman, Edvard Prošćak, Mijo Katić, Milan Prica, St. Mihalić, Dr. Vaso Vučković, Fr. Šarlec, St. Mihalić st. i Petar Librić.

3. Mirka Klešića kandidiraju: Antun Filipić, Nikola Cebužnik, Josip Žitković, Josko Kompore, Viktor Matota, Ivan Bašić, Franjo Krušec, Ferdo Ivanjčić, Gjuro Hotko, Pavao Jakovina, Stjepan Širtić, Nikola Šošarić, Nikola Gregurić, Ivan Puhak i Kablar.

4. Josipa Ljubića kandidira 16. izbornika iz Stupnika i to I. Domović, Bračun, Lisica, Majdačić, C. i M. Batina, I. i L. Smolčak, Crnečki, Stj. Drobila ml. i st., M. Drobila, Katrić, Kralj, I. Drobila i Kuftinec.

Izbornici Dra. Horvata prijavljuju pouzdanike: Eugena Kožaka i Levičara; M. Klešića prijavljuju pouzdanike: Gjuru Žitkovića, izbornici Dr. Pavelića: Milinkovića i P. Krajača; izbornici Ljubićevi: Lovru Kušnjačića i Ivana Domovića.

Odbornici su za I. glasalački odbor za Samobor Fran Hrčić i A. Razum, za Podvrh Martin Horvat Petar Štengl, za Sv. Nedjelju: Blaž Žugec i Miko Petravić, za Stupnik: Ivan Kralj i Mijo Katrić, za Šestine Mato Kecerin i Josip Škrinjarić.

Odbornici za II. glasalački odbor za općinu Brdovec: Stjepan Cvelković i Juro Mihalić; za Stenjevec Janko Sertić i Stjepan Merlin, za Sv. Martin Mijo pl. Bašić i Juro Težak.

Pred II. glasalačkim odborom pouzdanici su dra. Horvata Stj. Mihalić i R. Buzina; Franjo Bedenko za dra. Pavelića; V. Matota za M. Klešića te F. Golubić ml. i st. za Ljubića.

Iza 8 i pol sati prelazi se na glasanje. Izbornici se prozivaju po opć. organima i to sa balkona trg. vijećnice kao i ispred školske zgrade. Na obim zgradama izvjesuje se veliko slovo abecede, kadgodj dolaze na red izbornici, kojima prezime započinje istim slovom. Opaža se, da mnogih izbornika nema kad se prozivaju njihova imena, pa je jasno da se dosta velik broj ustegao od glasanja. Tražio dolazi na biralište.

Pred I. glasalačkim odborom pao je prvi glas za dra. Pavelića; pred II. odborom za dra. Horvata.

U 12 sati o podne bijaše ovaj razmjor glasova: dr. Pavelić 612, dr. Horvat 326, M. Klešić 41 i J. Ljubić 121.

U 1 sat odustao je kandidat M. Klešić od kandidature i to kod čitanja slova M, te je svoj glas dao za dra. Pavelića.

Točno u 4 sata zaključen je izbor pred I. glasalačkim odborom, a pred II. odborom u 5 sati, te su počeli skraćivati, koji su trajali do blizu pol 7 sati. Po tom se počelo diskutiranjem zapisnika glasalačkih odbora.

U I. glasalačkom odboru od 1894 izbornika glasalo je ravno 1000 izbornika, od ovih i sa kandidata, koji se glas nije prihvatilo. Dr. Pavelić dobio je 469 glasova, dr. Horvat 342, Ljubić 150, Klešić 38.

U II. glasalačkom odboru od 1893 izbornika glasalo je u svem 946. Od ovih je dobio dr. Pavelić 709 glasova, dr. Horvat 171, Ljubić 14 glasova, Klešić 53 glasa.

U 8 sati uveče svršio je izborni odbo svoj posao, te je sa balkona trg. poglavarstva proglasio sakupljenom narodu predsjednik izbornog povjerenstva Milan Kijučec dra. Ante Pavelića izabranim narodnim zastupnikom za kotar Samobor. Ujedno je proglasio ovaj rezultat izbora: dr. A. Pavelić dobio je 1177 glasova, dr. Gjuro Horvat 513, Josip Ljubić 164, Mirko Klešić 91 glas.

Dr. Pavelić zahvalio je na povjerenju, sa balkona, te pozvao narod, da se mirno razidje. Nato su se sakupljeni izbornici uz klicanje i pratnju glazbe u redu razišli sa trga.

Na obim biralištima vladao je potpun red i mir.

Jučer u pol 12 sati prije podne ostavila je eskadrona huzara Samobor i prosljedila put svoje posade.

Iz trgovišnog zastupstva.

(Sjednica održana 25. listopada).

Predsjedna načelnik Čop, perovodja bilježnik Vuković. Nazočni zastupnici Bedenko, Hecceg, Hrčić, Golebić, dr. Juratović, Jurčić, Medved, Razum, Reiser st., Reiser ml. i Simec.

Pošto je konstatovan dovoljan broj zastupnika, prelazi se na dnevni red.

1. Načelnik priopćuje otpis kot. oblasti kojim se općinsko poglavarstvo upozoruje da u smislu ustanova novog izbornog reda imade trg. zastupstvo izabrati propisani broj odbornika za izborni dotično glasalačke odbore raspisanog izbora za nar. zastupnika. Imena izabranih odbornika imade općina bez odvlake priopćiti predsjedniku izbornog odbora, kot. predsjedniku Milanu Kijučecu. — Zastupstvo izabire za takove zast. Frana Hrčića i Ante Razuma.

2. Nač. čita prijedlog kr. kot. oblasti u Zagrebu, kojeg je ona stavila na španski običaj u pogledu ukinuća odnosno sniženja mostarine na Podunavlju. Ugovor glede zakupa mostarine na savskom mostu, koji je učinjen sa Francicom udovom Aralo, ističe koncem godine 1910. Prema tome imali bi se poduzeti koraci glede uzakupljenja prava poliranja mostovine za godinu 1911, što bi se imalo prema dosadašnjem običaju učiniti javnom dražbom. Mostovina je danas prevelika, pa ona sili mnoge na veliko oklošanje preko zagrebačkog mosta, što je sa narodno-gospodarstvenog stajališta već radi velikog gubitka vremena veoma štetno. Podunavski je most sagrađen 1893, pa je do danas moza sahlada narasla na okruglo 130.000 K. Iz ove se svote imade most uzdržavati i imat će se u svoje vrijeme zamijeniti drveni jarmovi mosta sa sidanim stupovima. Ta velika rekonstrukcija bit će ipak potrebna tek iza niz od više godina, kad će se današnja sahlada uz 4 posto podvostručiti. Iz toga se razbire, da su novčana sredstva za taj posao regbi osigurana, a p. biranje je mostovine na svojoj opravdanosti već mnogo izgubilo. Što

zirom na ove prilike zagrebačka je kot. oblast predložila županijskoj, da se mostovina ukinu. Ako bi pak ovaj prijedlog bio neprihvatljiv, da se snizi sadašnji previsoki cjenik, što bi se moglo zbiti najjednostavnije tako, da se odredi pobiranje mostovine samo u jednom smjeru na pr. iz Zagreba u Samohor, dok je povratak slobodan.

Kot. oblast u Samoboru dostavljajući ovaj prijedlog poziva zastupstvo, da iz vlastite inicijative stvori shodan zaključak, kojim će se taj svakako opravdan prijedlog potkrijepiti i po našoj općini.

Zastupstvo zaključuje, da se općina obrati na žup. oblast za posvemašnje ukinuće mostovine na Podsusjedu. (Mi smo u ovom predmetu donijeli već više članaka u našem listu, u kojem smo to isto zagovarali. Ur.)

3. Nač. priopćuje dalje, da je utanačio ugovor sa Stevom Kneževićem i Serdarom iz Kule glede krčenja opć. pašnika „Šikave“, tako da će im općina od svakoga rala platiti 180 K. Dosada im je isplaćeno 296 K. — Odobrava se.

4. Isti predlaže, da se sadašnjem veterinaru isplaćuje isti osobni doplatnik od 180 K na godinu povrh redovite nagrade, koji se dao i prijašnjem veterinaru Kunštek. Nakon kratke debate prihvaća se većinom glasova.

5. Načelnik priopćuje rješenje kr. zem. vlade, kojim je utok općine i zastupstva u pogledu potpornog zida župne crkve povoljno riješen, tako te su ga dužni popraviti kolatori, a ne općina. (Nije nužno da ovu rješidbu potanje citiramo, jer smo je u svoje vrijeme donijeli u cjelosti, pa je našim čitačima već poznata. Ured). — Prima se do znanja.

6. Trgovac Hrišl dostao je na javnoj dražbi donju prostoriju u trg. zgradi za svoje dućanske svrhe i to za svotu od 400 K. Posljedak dražbe mora da zadobije potvrdu zastupstva, pa načelnik predlaže, da se ova prostorija upotrijebi za baždarski ured, lječilišno povjerenstvo, mjesni sud i pripomoćnu zadrugu. Ovo podupire i zast. Medved. — Prijedlog se prihvaća sa svjema glasovima.

7. Upravni odbor županije odobrio je drvosječni prijedlog za šumu tr. Samobor u prometnoj god. 1910—11. sa etatom od 67 jutara ili 753 kub. m. drva. — Prima se do znanja.

8. Nač. priopćuje rješidbu žup. uprav. odbora, kojom je potvrđen zaključak zastupstva, da se medičaru Stj. Lamotu nema dati mjesto za njegov šator, gdje je prije imala šator Fanika Wagner, odnosno sada njena ostavština. — Prima se do znanja.

9. Zast. Šimec, koji je prema zaključku zastupstva, pregledavao krčmarske podume, referše o svojim nalazima. Pregledao je 43 poduma i pronašao dosta mana. Kod osmorice krčmara bili su pečati odbijeni, našao je prevelikim kvantumima t. z. pikola, a negdje i pokvarena vina. — Zastupstvo zaključuje, da se proti prekršateljima, koji su polence poznati postupa, a vina pokvarena imaju se odstraniti. Svatko, tko hoće slabije vino čuvati za teške, dužan je zatražiti dozvolu zastupstva.

10. Doznaju se općinaru Dragutinu Lingatu 5 K mjesečne potpore. — Društvu za smještenje naučnika u obrt i trgovinu daje se potpora od 10 K. — U pogledu naknade bolničkih troškova Marije Wintler sa 158 K izjavlja zastupstvo, da je trošak neutjeriv. — Molba Martina Kuhara iz Samobora, Gornji kraj 61 za primitak u zavičajnu savez ne uvažuje se s razloga, što on ima zavičajno pravo u opć. Podvrh koja ima i onako sjelo u Samoboru.

11. Zast. Reizer ml. stavlja prijedlog, da se zamoli gradsko poglavarstvo u Zagrebu, da dađe put od samoborskog kolodvora u Zagrebu do južnoga kao i put ispod željezničkog viadukta popraviti i nasipati pijeskom. — Prima se.

12. Zast. Bedenko i Medved predlažu, da se uz poljske puteve iskopaju grabe, te da se zemljoposjednici pozovu, da trošak

namire. To se tiče naročito rudine Lužiček. Ujedno se pritužuju, da seljaci iz Hrastine urede svoj dio puta preko željezničke pruge, u čem se valja obratiti na općinu Podvrh. — Prijedlozi se prihvaćaju.

13. Zast. Bedenko interpelira načelnika, što je učinio glede crkvenog odtora i zvonovine, o kome je već tolikoput raspravljano. — Nač. odgovara, da će doskora podnijeti stvar na pretres zastupa tvu. — Isti zastupnik pita šta je sa grabom kraj oružnika, za koju je zaključeno, da se uredi. — Nač. veli, da još nije dospio stvar izvršiti radi drugog posla.

14. Zast. Jurčić želi, da se 14 dana prije proračunske sjednice razdijeli tiskana osnova proračuna među zastupnike. Isto tako, da načelnik u „Samob. Listu“, dađe oglašiti svaku sjednicu, da općinstvo koje to želi mogne sjednici prisustvovati. — Načelnik veli, da mu je nemoguće svaku sjednicu objelodaniti, jer mora gdjekoje radi prešnosti u zadnji čas sazvat.

15. Zast. Reizer predlaže, da se očisti i uredi poznata graba u Gajevoj ulici. Povadja se odulja debata, te čitavo zastupstvo daje izražaja uvjerenju, da je već posljednje vrijeme, da se nešto učini glede te grabe, iz koje se širi nepodnosljivi smrdež nadaleko i široko (Zast. Bedenko: To je prava kolera!) — Zast. Hrišl: Rečeno je, da se kanalizacija Gajeve ulice ne može provesti, dok nije opća u Samoboru provedena. To bi moglo još trajati i 15 godina. Čekati se više ne može. Stoga je nužno, da se obratimo na kot. oblast, da se ova graba barem uredi, očisti i pokrije, tako da zadovolji najnužnijoj potrebi do same kanalizacije. — Prihvaća se jednoglasno.

16. Zast. Šimec želi, da se drugi zastupnici izaberu za pregledanje podruma, jer je on svoju dužnost izvršio. (Zast. Bedenko: Imamo revidenta i dacara!) Izabiru se zast. Herceg i Reizer ml.

Potom je sjednica dovršena.

Električna centrala u Rakitju.

Već smo u posljednjem broju ukratko zabilježili, da se radi o osnutku električne centrale u Rakitju. Naše mjesto zanima ova projektirana osnova s toga razloga, što je već o njoj raspravljano u našem trg. zastupstvu, kad se potakla misao, da bi se u Samoboru — ako to prilike i financijski račun dopusti — uvelo električno svijetlo.

Elaborat za uvođenje električnog svijetla u našem trgovištu ima da izradi inž. Baldauf, a tek nakon toga moći će se u zastupstvu da dalje ventilira ovo pitanje i da pade zaključak za ili proti električnom svijetlu, odnosno za njegovu odgođu.

Uslijed osnutka električne centrale u Rakitju, čija je osnova poprimala najkonkretnije forme, pak je nade, da će se u skorije vrijeme k njezinoj izgradnji pristupiti, dobija i rasprava o uvođenju električnog svijetla u Samoboru bez sumnje sigurniji i snažniji osnov.

25. o. m. održana je na gradskoj vijećnici zagrebačkoj anketa, koja se bavila projektom o izgradnji velike električne centrale na Savi. Projekt je izradio električni stručnjak, inž. Steller.

Prihvaćen je onaj projekt, koji rači o podignuću elektr. centrale na desnoj obali Save u Rakitju nedaleko Sv. Nedjelje, gdje bi se električna energija dobivala pomoću turbina na Savi.

Inž. Steller održao je predavanje, kako bi se ova centrala imala izvesti. Ostvarenjem njegova projekta kroz dugi niz godina bila bi osigurana gradu Zagrebu u svim njegovim potrebama dovoljna električna energija uz vrlo povoljne uvjete. Rečena centrala pomoću turbina proizvodila bi maksimalnu energiju od 12.000 HP. (konjskih sila), a troškovi njezinog ostvarenja traže investiciju od 5.220.000 K. Odbacivala bi pak ta centrala poslije svih namjernih poslova još

čisti godišnji pretičak od godišnjih 440.000 K. Uza sve to preostala bi još jedna prilična zaloha elektr. energije, kojom bi se mogla snabdjeti okolna mjesta, mnoga nova osnovat se imajuća industrijska poduzeća, kao i poboljšanje voznog prometa u zagreb. okolici (elektr. tramvaj, eventualno elektriziranje samobor. željeznice itd.) Sve ovo bilo bi omogućeno, a da ne bi trebalo niti jedan filir novih i daljnjih investicija. Po izloženom projektu bilo bi ovo najjeftinije dobivanje energije, što ga upće ima, jer bi troškovi izgradnje po jednom HP. došli na 435 K.

Budući da će uredjenjem te centrale grad Zagreb i za sebe i za okolicu imati dovoljno električne struje i znatno jeftinije no danas, bit će i najširim slojevima omogućeno, da se služe tom tečevinom modernog doba. Velike količine struje omogućivat će intenzivno unapredjenje industrije te pospješene i upotpunjenje komunikacionih sveza sa glavnim gradom. Odjedod je uvedena jeftina a snažna električna sila, ona je djelovala svagdje na podizanje napretka industrijalnog i ekonomskog stanja svega okoliša. U takav okoliš spadat će i Samobor, koji će jamačno po svojim silama nastojati, da participira na ovoj budućoj tečevini ukoliko to može podići njegov napredak i razvoj.

Domaće vijesti.

Promaknuće. Gosp. auditor major Josip Bučar, pravni izvjestitelj 13. vojnog zbora imenovan je auditorom potpukovnikom. Srdačno čestitamo.

Na dan Sviju Svetih pjevat će hrv. pjev. društvo „Jeka“ na groblju pred glavnim križem te na grobu svoga osnivača Josipa Vanjeka.

Za piramidu na Tepcu darovao je društvu za poljepšanje Samobora gospodin Robert Leibnfrost ravnatelj I. hrvatske šadlonice u Zagrebu svotu od 10 K. Predsjedništvo društva mu usrdno zahvaljuje.

† **Janko Rezar.** S iskrenim učešćem brojnoga građanstva te vatrogasnog, vojnoveteranskog i obetničkog društva, kao i bratovštine sv. Filipa i Jakoba sproveden je ovaj naš stari građanin i Samoborac u satorak prije podne k vječnome počinu. Spadao je u niz naših najstarijih ljudi i videnih građana, koji je uživao sa svojih lijepih osobina i iskrenih prijateljskih veza, koje je u velikim dimenzijama ostavio, očeno poštovanje. Njegova kuća bila je uvijek otvorena svakom znancu i prijatelju, koji su rado pohadjali njegov stari purgaraki dom, koji je zasnoao na stara vremena, iako se više ne vraćaju. Povjerenjem građanstva bio je pokojni Rezar višeput izabran za trg. zastupnika. On je, ako se ne varamo, posljednji gardist narodne garde iz godine 1848., u kojoj je učestvovao kao 18 godišnji mladić. Doživio je 80. godinu. Bilo mu časa spomen!

Umjesto vijenca darovao je na odar pok. svog tata Janka Rezara kod trg. poglavarstva gosp. Ivan Levičar 10 K za siromake trg. Samobor.

Zakup lovišta. Lovište Velika Dolina u Kranjskoj dostati su na javnoj dražbi 22. o. m. gg. Edvard Presečki i Ivan Levičar iz Samobora za svotu od 500 K godišnje. Ovo lovište medjali su hrv. loviština, te je puno plemenite divljači.

Smrt u kamenoletu. Pod ovim je naslovom izšla u posljednjem broju našega lista vijest, koja opisuje poznati nesrećni svršetak radnika Janka Spehara. Od prijatelja lista primamo sada glede ovog slučajeva ove reke: Nesrećni događaj Janka Spehara nije se dogodio uslijed pogibii od zapaljene mine, pošto ista taj dan u opće nije bila zapaljena, nego uslijed pomaganja dovoljnog opreza samog unavrećenog. Kada je jedan od radnika otišao u obilježnu kuću, da potraži šibice, da minu zapali, u isto se je

vrijeme udaljeno od pećine i nesrećeni Spehar. No umjesto da je pošao lakšim i sigurnijim putem, on se zaputio onom stranom kojom se obično kamen spušta.

Na ovom pogibeljnom putu nesrećeni se Janko posklizne, padne na zemlju, a uslijed velike strmine kotirijao se nizbrdica do jedne kamene stijene. U tom kotirijanju udari svom žestinom o tu stijenu, te od do- bivenih ozljeda i postrada životom.

Povodom tim skupiše se svi radnici na mjestu nesreće, a užganje mine u toj smetnji nije nikom više bilo na pameti, već je ista tek sjutra dan upaljena.

Noćna straža u Stupniku. Općn- sko zastupstvo u Stupniku jednoglasno je zaključilo još u veljači o. g., da se u pod- ručju tamošnje općine ukinu posvjema noćne seoske straže. To zastupstvo misli, da se stražom žiteljima, a ni javnoj sigurnosti ništa ne koristi. Gospodari idu na patrolu, a do toga se vrzu kradljivci oko njihovih kuća. Na osnovu toga zaključka dopustila im je kot. oblast, da mogu obustaviti noćnu stražu preko ljetnih mjeseci, ali da se ova od 1. listopada do 1. travnja imade bezuvjetno držati. Žitelji nijesu bili s tom odredbom zadovoljni, nego su utok podnijeli na višu oblast, jer je njima lebdilo pred očima samo posvemašnje ukinuće straža. No kako se ovako ukinuće kosi s vladinim naredbama i postojećim propisima, odredila je župa- nijska oblast da se noćna seoska straža u Stupniku nema ukinuti ni periodički. I tako će sada Stupničani opet postati patrolci kroz ljeto i zimu.

Štete u polju. Primamo od odličnog gospodarara ovu pritužbu:

Otkako je pobran kukuruz istjeruje se sva sila blaga u polje na pašu. Tu se ne pita da li pojedinac dozvoljava pasti na svojem zemljištu ili ne; pastiri puštaju go- vedo širom polja.

Svakom je dopušteno da na svojem zemljištu pase i čini šta ga volja, ali da pušta popasti i zagaziti djetelišta i polja drugih gospodarara čime se naročito za vlaž- nog kišovitog vremena nanose znatne štete, nepojmljivo je otkuda to pravo.

Osim toga pastiri sa snopljem kuku- ruzovine lože vatru, — koja se daje dobro upotrijebiti kao krmivo za blago — čime nanose takodjer štetu. Bilo bi od potrebe da se ovoj maniji stane na put.

Kradja kukuruza. Na štetu gosp. Dra. Bogdana Medakovića ukradeno je sa njegova polja zvanog „Oredek“ kukuruza u vrijednosti od 50 K. Oružništvo pronašlo je počinitelje te kradje, te ih prijavilo kot. sudu radi progona. To su supruzi Ivan i Taša Zidar, seljaci iz Rakitja.

Ciganin, koji ne trpi mešetarenja. Ciganin Nikolić iz Gradne došao je na ov- dajnu orašničku postaju i prijavio, da se seljak Peter Matković u Boboviciubr. 12. bavi konjaskim mešetarenjem, te u tu svrhu u svezi s nekojim ciganima, koji njemu Ni- koliću, nijesu poznate, njemu dojavio postaji, da se kod navede- nog seljaka nalazi jedan konj, koji bez sum- nje potječe od kradje, pošto je Matković baš u posljednje vrijeme, pao s ciganima mešetario. Orašnici su se na ovu prijavu otputili u Bobovica, te su uistinu pronašli kod Matkovića jednog konja, za kojeg se nije mogao Matković iskazati putnicom. Kako postoji najveća sumnja, da je konj ukraden, oduzet je seljaku i na očuvanje predan poglavarstvu općine Podvrh. Konj je oko 10 godina star, na desno oko čorav i rida griva. Vrijedi 100 K.

Nadžena junicca. Još 21. rujna t. g. našao je seljak Ivan Domović iz Stupnika jednu junicca, crveno-bara do 10 mjeseci stara. Junicca se nalazi kod njega u pohrani, a vlasnik se traži.

Uzviš u Samoboru od 23. do 30. listopada.

Janko Rezar, posjednik, 80. godina, Gorj kraj br. 34. od sveopće vođenice.

Gospodarstvo.

Licenciranje bikova za god. 1911. u području ovoga kotara obaviti će se za Samobor i Podvrh 19. za Sv. Nedjelju 11. za Sv. Martin 15. a za Stupnik 17. stude- noga.

Nabava oraha. Trebam 300 vagana oraha za jednu bečku tvrtku. Preuzimam svaku i najmanju količinu uz povoljne ci- jene. Tko imade istih za poslati neka se izvoli obratiti na tajnika gospodarske pod- ružnice P. Cesara.

Narudžba pripalnih bikova, koji budu potrebni povrh licenciranih, a koje budu pojedine općine (udruge ili ine kor- poracije) namjeravale nabaviti posredovanjem kr. zem. vlade i zem. subvencijom traje do 15. siječnja 1911. Do ovog roka imadu narudžbe biti već kod kr. zem. vlade.

Dražba hrastovih stabala. Dne 7. studenog t. g. prodavati će se putem pis- menih ponuda 346 hrastovih stabala iz šuma z. Obrež.

Dotanje obavijesti daje reflektantima kotar. šumar Dr. Vučković za vrijeme ure- dovnih sati u uredovnici kotarske oblasti.

Bjesnoća.

Piše Fr. Gabrek kr. kot. veterinar.

(Nastavak)

O zaštitnom cijepljenju po Pasteuru.

God. 1885. proveo je Pasteur prvi po- kušaj zaštitnog cijepljenja kod jednog čovjeka, koji je bio teško po bijesnom psu ugrizen, s neočekivano dobrim uspjehom. Zanimljivo je poznavati, na čemu se osniva Pasteurov način liječenja. Taj je način lije- čenja skroz različit od liječenja običnih bo- lesti ili nekih drugih kužnih bolesti, pa zato riječ „liječenje bjesnoće“ ne odgovara pojmu djelovanja zaštitnog cijepljenja. Obično se liječi već bolestan čovjek, dok se suprotiv ovdje čovjek liječi što prije oboljenja — dok je još zdrav, ali ipak u većini slučajeva ot- rovom okužen. Radi veće sigurnosti cijepi se zaštitno svaki, koji je od sumnjivoga psa ugrizen bez obzira na to, da li je pas uistinu bio bijesan ili nije. Odatle slijedi, da Pasteurov način zaštitnog cijepljenja nije u nazočnom smislu riječi, nikakovo liječenje. Isto tako ne može se zaštitno cijepljenje nazvati pričuvinim cijepljenjem, kao što n. pr. cijepljenje kozica kod djeteta, gdje je još dijete potpuno neokuženo, ili n. pr. razna pričuvinna cijepljenja domaćih životinja, dok su još potpuno neokužene, da ih se očuva prigodom okuženja od dotične bolesti. Prema navedenom jest jasno, da niti naziv „pri- čuvno cijepljenje“ ne odgovara Pasteuro- vom cijepljenju. Pasteurov način zaštitnog cijepljenja predstavlja neku sredinu između običnog liječenja i pričuvinog cijepljenja; vidi se, da je to „zaštitno cijepljenje“ iz „okuženja“. Značep, da je taj jedino pravilan naziv, dosta nepoznat, i da se u tom pogledu s mnogo strana griješi.

Zaštitno cijepljenje osniva se na prin- cipu, da se tijelo čovjeka u što kraće vri- jeme pričuči na otrov bjesnila, mnogo prije, negoli počine štetno djelovati onaj otrov, koji je unišao u tijelo ugrizom bijesnog psa. Tijelo valja dakle pričuči postepeno na razne otrove, da mu poslije ne naškode, ili opet onako, kao što čovjek, koji je n. pr. jedamput prebolio stanovitu bolest, ne će po drugi put tako lako ili nikako oboljeti. Razlika je samo između počinog i zaštit- nog cijepljenja, da je u jednom slučaju čovjek bolestan, pa mu iz preboljenja ne može otrov iste bolesti naškoditi, dok kod zaštitnog cijepljenja tijelo niti ne oboli, a opet se ovo pričuči na otrov bjesnila, da mu onaj prvačnji otrov, koji potiče od psa poslije ne našodi.

Kako se razabire, za zaštitno cijeplje- nje protiv bjesnoće, mora se uzeti sam otrov bjesnoće, ali u takovom svojstvu, da ne može nikakovo čovjeka okužiti, već samo pred djelovanjem prvačnjeg otrova zaštititi. U tu se svrhu uzme stanoviti dio mozga bijesnog

kunića, koji je bio cijepljen bjesnilom, pa se taj dio mozga na razan način priugotavlja najtočnije istražuje, i onda stanovita koli- čina ucijepi pod kožu čovjeka. Prvi danci- jepe s najslabijim cjevivom, a poslije do 12—14 dana sve jačim. Dosada je poznato više načina priugotavljanja cjeviva. Po je- dnom se načinu suši cjevivo, po drugom se opet razredjuje, a imade i drugih vrsta cjeviva. U tijelu čovjeka ili životinje pro- izvodi cjevivo protuotrove, koji se daljnim cijepljenjem sve više umnožavaju, tako da je za što kraće vrijeme tijelo puno protuo- rova ili imunizovano.

Pasteurov način cijepjenja prokušao je kod bezbroj životinja s najsigurnijim us- pjehom. Do danas poznati su na svim Pas- teurovim zavodima najbolji uspjesi sa zaš- titnim cijepljenjem kod ljudi, koji su bili od bjesnih pasa ugrizeni. Budući da je za prosudjivanje uspjeha cijepjenja od oso- bite važnosti, jesu li dotični ljudi uistinu od bijesnih pasa ozlijedjeni, vodi se u tom po- gledu što veća kontrola. Pasteurovi zavodi traže rezultate istraživanja s bjesnoće sum- njivih životinja od bakterioloških zavoda dotičnih zemalja, da se sigurno ustanovi uspjeh cijepjenja.

Na temelju svih dosadanih iskustvi na tom polju, može se sigurno ustvrditi, da je zaštitno cijepjenje za čovjeka usp- ješno sredstvo protiv ovoj groznoj bolesti. Kod nas u Hrvatskoj, gdje imade nažalost mnogo bjesnoće, trebalo bi narod osobito upućivati, da se svaki ugrizen čovjek što prije svome liječniku prijavi nesamo radi rane, koju treba što bolje raskužiti, nego i radi zaštitnog cijepljenja, jer je tim uspjeh sigurniji, čim prije bude čovjek cijepljen. Kod ovakih zgoda ne treba čekati nikakovo daljnje riješenje, da li je sumjivi pas bio uistinu bijesan ili nije bio, već valja odmah uputiti ljude na Pasteurov zavod u Budim- Pešti. U tu svrhu izdane su potrebne na- redbe, pa će svaki kod svog liječnika ili oblasti dobiti dovoljne upute.

(Nastavit će se.)

Odgovorni urednik: dr. Mijo Juratović.

Prodaje se dobrovoljnom draž- bom kuća sa vrtom Šmidhenova ul. (posjed braće Medved), dne 6. studenoga u 3 sata po podne, na licu mjesta.

Prodaja ugljena

za kovače i bravare u vrećama

Franjo Tkalić
Šmidhenova ul.

F. Wagner, NASLJEDNIK

Prva hrvatska parna tvornica vo- štane robe i trgovina medom u Samoboru.

preporučuje prigodom Sviju Sveti svoje bo- gato skladište voštanih i stearin-svijeca sviju vrsta uz najumjerenije cijene.

Svijete kao i dušice,

za grobove, najbolje vrste, preporu- čuje uz vrlo jeftinu cijenu

M. Škarek.

**Prvi Samoborski
umjetni mlin na čigre s valcima
i tvornica ječmenove kaše.**

Izradjuje najfinije pšenično brašno i ječmenovu kašu uz najjeftinije cijene, te se preporučuje cijenjenom općinstvu Samobora i okoline.

Andro Nagode, Samobor.

**Rendez-vous Samoboraca u
Zagrebu.**

Svratište k „Lovačkom rogu.“

Novo i krasno uređjene sobe s električnom rasvjetom. Elegantna restauracija. Izvrsna kuhinja, dobro vino i pivo, brza i točna posluga. Cijene umjerene.

M. Pilaž, svratištar.

Tko hoće piti dobar

pelinkovac (bermet)

neka kupi samo svježe i dobre stvari za pravljenje pelinkovca preporučujem upravo prispjele sasvim svježe smokve, rožiče, grozdice, vaniliju, orešak, bijeli i žuti šećer (kandis) itd.

V. Matota.

Opće poznata
Osječka
**MARIJINA
MAST**

rabi se uspješno protiv pjege, nadahne za učvršćivanje lica, za njegu ruku itd.

Cijene jesu:
1 veliki lončić . . . . . K 1.—
1 mali lončić . . . . . K —70

Šalje se pouzdanom i to najmanje 2 velika ili 3 mala lončića.

Ljekarna Najed Beljež pomena,
Ivana Govečkoviča,
OBJEK 1, Slovenija.
U Samoboru se dobiva u ljekarni M. KLEŠČIĆA.

Naučnik iz bolje kuće prima se u tiskari S. Seka, Samobor.

E. Presečki, Samobor

javlja ovime slavnom p. n. općinstvu, trgovcem i svim konsumentom cementa, da je preuzeo prodaju prokušanog i najboljeg

portland cementa

iz tvornice „Croatia“ u Zagrebu. Cijena je portland cementu u mom skladištu:

100 kg. po K. 4.—
50 kg. po K. 2.—

Vreće zaračunavam po 50 lit., za koje kod povrate u dobrom i neoštećenom stanju u roku od 8 dana zaračunati iznos vraćam.

Kod narudžbe od 1000 kg. dalje dajem još daljni popust i to prema utanačbi.

Preporučujući se, za što obilnije narudžbe, blizežim

veleštovanjem

E. Presečki.

Razglednice samoborske te razne druge, kao umjetničke, razni vidici, ruže, ljubovne, čestitke, djeca itd. — dobiju se najjeftinije u papirnici S. Seka, Trg Leop. Salvatora.

Kupujte
za
Kašelj
promuklost, sluzavost,
katar i kašalj hripavac
KAISER-OVE
prane karamele
sa tri omorike
5900 svjedodžbi od liječnika
i privatn. potvrđuju
sigurni uspjeh.
Omot 20 i 40 fil., svežanj 60 fil.
Dobiva se kod
MIRKA KLEŠČIĆA
Ljekarnika u Samoboru.

Chinoferrin okrepljujuće sredstvo za slabe i nemoćne, te bolesne na želuca. Boca od pol litre K 2'40.

Dr. Milana Biščana probavni prašak za želuca. Cijena kutiji 1 K.

Samoborska vinevica

za jačanje mišica i odstranjenja umornosti. Kod trganja i protiv glavobolji. — Cijena boci 1 K.

Balsam protiv kurjim očima

Sigurno sredstvo. Cijena boci 1 K.

Švedske kapi. Staro i prokušano sredstvo proti bolesti želuca i pomanjkanju tekuć. Boci po 1 K i K 1'60.

Samoborske pilule za čišćenje.

Kutija K 1'20.

Praška za zube sve vrsti. Najfinije kefiće za zube. Parfuma i sapuna samo najlinije vrste.

Razne medicinske specialitete i kirurškičke sprave. Mineralne vode uvijek svježe punjene dobivaju se u

Ljekarni Mirka Kleščića

u Samoboru.

Bez konkurencije!

Nigdje ni bolje ni jeftinije!

Svoj k svome!

Samoborci, poduprite samoborski obrt!

1 kg bijelog samoborskog kruha 18 nvč.

1 kg raženog samoborskog kruha 16 nvč.

Najraznovrsnije pecivo, fino, ukusno, priznato najbolje kvalitete proizvodi i prodaje

I. hrvatska uzorna pekarnica u Samoboru

Eduarda Presečkoga.

Preporučujem p. n. općinstvu moje skladište svakovrsnih

optičkih predmeta

kao n. pr. očala, cvikera, povećala, stakla za očale i cvikere svih brojeva. — Na skladištu držim žepne i zidne uređivače, više vrsti budilica, te prodajem iste uz jednogodišnje jamstvo.

Popravci obavljaju se točno i brzo uz najumjerenije cijene.

IVAN SUBNIK, urar, Samobor.